

Etiopiensvenskarna:

Brott mot mänskligheten kan inte döljas

År 2010 hade vi en artikel i Fjärde Världen av frilansjournalisten Martin Schibbye. Ämnet: illegal gruvdrift hos aeta, ursprungsfolk på Filippinerna. Fotograf var då Jonas Gratzner. Martin Schibbye är när detta skrivs fängslad i Etiopien med fotografen Johan Persson.

Eftersom rättegången mot Martin Schibbye och Johan Persson äger rum just under pressläggningen av detta nummer av Fjärde Världen, så kan deras situation vara förändrad när du läser detta.

Det finns mycket som fortfarande är dolt för världen när det gäller hela denna historia. Hur gick det till när Schibbye och Persson fick de skottskador som nu uppges vara läkta, men som syns tydligt på den famösa videon från gripandet? Blev de lurade i något slags förberedd fälla? Vilka krafter hade i så fall sett till att den fällan gillrats?

Strävan efter objektivitet

Den dolda diplomati som UD och regeringen bedrivit i frågan har inte skyddat svenskarna från att kvarhållas och på falska grunder åtalas för terrorism. Sämre kunde resultatet inte blivit. Sverige har felaktigt behandlat ärendet som konsulariskt, alltså av typen ”svensk turist begär småförseelse i

Spanien”. Detta lämnade onödigt fria händer åt Etiopiens myndigheter. Istället borde man agerat utifrån sanningen: att det handlade om två journalister som var där för att arbeta.

Det som står klart är att de bägge inför rättegången utsatts för en massiv desinformationskampanj av etiopiska myndigheter. Huvudmålet har varit att stämpla dem som terrorister, ”eftersom gerillan i Ogaden är terrorister”. Här tycks något grundläggande inte gått fram till dem som fängslat Etiopiensvenskarna: en journalists första skyldighet är att, åtminstone försöka, vara objektiv. Detta gäller givetvis även skildringen av den gerilla som de färdades med.

De bägge svenska journalisterna har verkat inom den välbehövliga sfär där brott mot mänskliga rättigheter sätts i strålkastarljuset, vilka som än begär dem. Den somaliska befolkningen i Ogaden – enligt uppgift till stor del nomader – är, säger många rapporter, utsatt just för människo-

rättsövergrepp. Och det var dessa Schibbye och Persson ville belysa.

Vidrigt fängelse

Döms de av domstolen i Etiopien till ett långt fängelsestraff så kanske Schibbye och Persson tystas för tillfället. De kanske till och med, som etiopiska fångar tidigare, dör av sjukdomar och misshandel i det enligt samfälliga vittnesmål vidriga fängelset Kality i Addis Abeba, där de nu befinner sig. Men inget av detta innebär att Etiopiens sittande regering har fått undan Ogadenfrågan från agendan. Denna och alla andra frågor och rapporter om hur olika folkgrupper i Etiopien utsatts för övergrepp eller trängs undan kommer likafullt att följas upp av andra journalister, och av organisationer världen över som kämpar för att mänskliga rättigheter inte ska kunna åsidosättas.

Henrik Persson
ordförande, Föreningen
Fjärde Världen

Slussen i Stockholm 7 oktober, en demonstration för Etiopiensvenskarna. Ola Larsmo, Svenska PEN, Åsa Linderborg, Aftonbladet/Kultur, ordföranden i Författarförbundet Mats Söderlund med flera talade. Pia Karlsson från Folket i Bild/Kulturfront berättade om Martin Schibbyes period som redaktör. Foto: Henrik Persson

